

- Član 4 Protokola
- Rok za podnošenje predstavki skraćen sa 6 mjeseci na 4 mjeseca
- Rok se računa od dana pravnosnažne sudske odluke na nacionalnom nivou
- Novi rok se primjenjuje od 1.2.2022. god.
- Na sve domaće odluke pravnosnažne prije 1.2.2022. godine primjenjuje se pravilo 6 meseci

**4
mjeseca**

**Značajna
šteta**

- Član 5 Protokola
- Predstavka je neprihvatljiva iako predmet u kom nije nastupila značajna šteta nije prethodno razmotrio domaći sud
- Sud se ne bavi sitnicama
- Značajna šteta može biti materijalna i nematerijalna
- Procjena značajnosti štete nije vezana ni za jedan poseban član Konvencije

**Supsidijarnost;
Slobodna
procjena**

**Upućivanje
Velikom
vijeću**

- Preambula
- Načelo supsidijarnosti - države snose prvenstvenu odgovornost za obezbjeđivanje zaštite ljudskih prava na nacionalnom nivou
- Polje slobodne procjene u odlučivanju načina sprovođenja prava i sloboda
- Sloboda i primarnost država u izboru metoda izvršenja presuda Suda

- Član 3 Protokola
- Ukidanje prava prigovora strankama na upućivanje predmeta Velikom vijeću
- Ova odredba ne utiče na pravo stranaka da traže upućenje Velikom vijeću u skladu sa članom 43 Konvencije

Finansirano
od strane Evropske unije i
Savjeta Evrope

Implementirano
od strane Savjeta Evrope

PROTOKOL BR. 15 UZ KONVENCIJU ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA

Finansirano
od strane Evropske unije i
Savjeta Evrope

Implementirano
od strane Savjeta Evrope

Ovaj flajer je pripremljen uz finansijsku podršku Evropske unije i Savjeta Evrope. Stavovi izraženi u njemu ne predstavljaju nužno zvanične stavove Evropske unije ili Savjeta Evrope.

Protokol br. 15 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda predstavlja važan dio Interlakenskog procesa kojim se bilježi politički dogovor vlada 47 država članica Savjeta Evrope o paketu reformi relevantnih za uspješno funkcionisanje sistema Konvencije.¹ Protokol je, za sada, finalni korak održanja efikasnosti funkcionisanja Evropskog suda za ljudska prava.

On je otvoren za potpise država članica 24. juna 2013. godine, a stupio je na snagu 1. avgusta 2021. godine. Crna Gora je Protokol br. 15 ratifikovala 8. novembra 2013. godine.

Koje novine uvodi Protokol br. 15?

Protokolom br. 15 države članice Savjeta Evrope dogovorile su se da se Konvencija izmijeni u sljedećim ključnim aspektima:

Rok za podnošenje predstavke skraćen je na četiri mjeseca: ovom izmjenom mijenja se član 35 § 1 Konvencije, i rok za podnošenje predstavke skraćuje sa šest (6) na četiri (4) mjeseca od dana pravnosnažnosti konačne odluke na nacionalnom nivou. Ova odredba stupa na snagu 1. februara 2022. godine. To znači da se na sve odluke koje su na domaćem nivou postale pravnosnažne zaključno sa 31. januarom 2022. godine primjenjuje stari rok od šest mjeseci.

Ukinuto je pravo prigovora stranaka na upućivanje predmeta Velikom vijeću: ovom izmjenom mijenja se član 30 Konvencije kojim se ukida pravo prigovora stranaka na upućivanje predmeta Velikom vijeću. Vijeće predmet upućuje na odlučivanje Velikom vijeću kada on

razmatra ozbiljno pitanje koje utiče na tumačenje Konvencije i/ili Protokola ili kada odluka koju bi donijelo Vijeće može da dovede do nedosljednosti u praksi Suda. Ova izmjena ne utiče na pravo stranaka da traže upućivanje predmeta Velikom vijeću nakon donošenja presude Vijeća u skladu sa članom 43 Konvencije.

Pooštreni su uslovi prihvatljivosti u predmetima gdje nije nastupila značajnija šteta: prema ovoj promjeni člana 35, stav 3, tačka b, Sud može da proglasi predmet neprihvatljivim zato što podnosilac predstavke nije pretrpio značajnu štetu, čak iako taj predmet prethodno nije razmatrao domaći organ. Ova promena bazirana je na maksimi da se sud ne bavi trivijalnim stvarima (de minimis non curat praetor), te da predmet treba da dostigne minimalni nivo ozbiljnosti da opravda njegovo razmatranje od strane Evropskog suda. Procjena minimalnog nivoa je relativna i zavisi od svih okolnosti slučaja. Značajna šteta može da bude materijalna i nematerijalna i nije vezana ni za jedno određeno pravo zaštićeno Konvencijom.

Osnažen je princip supsidijarnosti i doktrina slobodne procjene država: najznačajniji amandman Konvencije je dodatak preambuli i izričito pozivanje na princip supsidijarnosti i doktrinu slobodne procjene. U pitanju su dobro utvrđeni principi tumačenja u praksi Suda. Supsidijarnost je princip u skladu sa kojim nacionalne vlasti imaju prvenstvenu odgovornost za obezbjeđivanje ljudskih prava i sloboda na domaćem nivou i za obezbjeđivanje djelotvornog pravnog lijeka kada su ta prava povrijeđena. Granica slobodne procjene je doktrina prema kojoj države uživaju određeni stepen slobode u odlučivanju načina sprovođenja prava i sloboda iz Konvencije.

¹ Interlakenski proces, pokrenut 2010. godine ministarskom konferencijom u istoimenom gradu, bio je odgovor na borbu Evropskog suda za ljudska prava da se nosi sa sve većim prilivom predstavki. Paket reformskih mjera sprovedenih u deceniji koja je uslijedila nakon konferencije omogućio je da Sud kao jedinstveni međunarodni sistem zaštite ljudskih prava ostane istinski efikasan. Posebno značajna dokumenta u toku Interlakenskog procesa su i deklaracije usvojene u Izmiru (2011. god), Brajtonu (2012. god), Briselu (2015. god) i Kopenhagenu (2018. god).